

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/838

z 30. mája 2022,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/1727, pokiaľ ide o uchovanie, analýzu a ukladanie dôkazov v Eurojuste v súvislosti s genocídou, trestnými činmi proti ľudskosti, vojnovými zločinmi a súvisiacimi trestnými činmi

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä jej článok 85,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727 ⁽²⁾ sa zriadil Eurojust a stanovili jeho úlohy, právomoc a funkcie.
- (2) V článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1727 sa stanovuje, že Eurojust má právomoc, pokiaľ ide o formy závažnej trestnej činnosti uvedené v prílohe I k uvedenému nariadeniu, ktoré zahŕňajú genocídu, trestné činy proti ľudskosti a vojnové zločiny. Podľa článku 3 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2018/1727 sa právomoc Eurojustu vzťahuje aj na trestné činy súvisiace s trestnými činmi uvedenými v prílohe I k uvedenému nariadeniu.
- (3) Ruská federácia začala 24. februára 2022 vojenskú agresiu voči Ukrajine. Existuje dôvodné podozrenie, že na Ukrajinu boli a sú páchané trestné činy proti ľudskosti a vojnové zločiny v súvislosti so súčasnými násilnosťami.
- (4) Vzhľadom na závažnosť situácie by Únia mala urýchlene prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa osoby, ktoré spáchali trestné činy proti ľudskosti a vojnové zločiny na Ukrajine, za ne museli zodpovedať.
- (5) Prokuratúry vo viacerých členských štátoch a na Ukrajine začali vyšetrowanie v súvislosti s udalosťami na Ukrajine, opierajúc sa v prípade potreby o podporu Eurojustu. 27. júna 2016 Eurojust uzavrel dohodu o spolupráci s Ukrajinou. V súlade s uvedenou dohodou Ukrajina vyslala do Eurojustu styčného prokurátora s cieľom uľahčiť spoluprácu medzi Eurojustom a Ukrajinou.

⁽¹⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 19. mája 2022 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. mája 2022.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a o nahradení a zrušení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 138).

- (6) Podľa Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu (ďalej len „MTS“) zo 17. júla 1998, má MTS právomoc vykonávať jurisdikciu nad osobami zodpovednými za najzávažnejšie trestné činy vyvolávajúce medzinárodné obavy, ako je v ňom uvedené. Jurisdikcia MTS je doplnkom k vnútroštátnym trestným jurisdikciám. Úrad prokurátora MTS oznámil, že začal vyšetrovanie situácie na Ukrajine.
- (7) Vzhľadom na uplatňovanie zásady univerzálnej jurisdikcie vo viacerých členských štátoch a doplnkovú povahu jurisdikcie MTS je dôležité koordinovať a vymieňať si dôkazy medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vyšetrovanie a stíhanie v rôznych jurisdikciách a s MTS alebo akýmkoľvek iným súdom, tribunálom alebo mechanizmom zriadeným na uvedený účel s cieľom zabezpečiť účinnosť vyšetrovaní a stíhaní genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov vrátane tých, ktoré by mohli byť spáchané na Ukrajine v súvislosti so súčasnými násilnosťami.
- (8) Eurojust by mal posilniť svoju spoluprácu s trestnými súdmi, tribunálmi a mechanizmami zriadenými na riešenie porušení medzinárodného práva, aby sa zaistila výmena dôkazov a najlepších postupov týkajúcich sa stíhania genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a medzinárodnými justičnými orgánmi. Na uvedený účel by mal Eurojust nadviazať úzku spoluprácu s MTS a akýmkoľvek iným súdom, tribunálom alebo mechanizmom, ktorého cieľom je riešiť trestné činy, ktoré ovplyvňujú medzinárodný mier a bezpečnosť. Eurojust by mal preto uľahčovať vybavovanie žiadostí o justičnú spoluprácu od MTS alebo osobitných trestných súdov, tribunálov alebo mechanizmov týkajúcich sa dôkazov súvisiacich s genocídou, trestnými činmi proti ľudskosti, vojnovými zločinmi a súvisiacimi trestnými činmi.
- (9) Existuje riziko, že dôkazy súvisiace s genocídou, trestnými činmi proti ľudskosti, vojnovými zločinmi a súvisiacimi trestnými činmi nemôžu byť bezpečne uložené na území, na ktorom dochádza k násilnostiam. Je to tak aj v prípade dôkazov súvisiacich s pretrvávajúcimi násilnosťami na Ukrajine. Preto je vhodné zriadiť centrálné ukkladacie zariadenie na bezpečnom mieste. Centrálné ukkladacie zariadenie môže byť potrebné aj pre dôkazy zhromaždené orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, medzinárodnými orgánmi alebo tretími stranami, ako sú organizácie občianskej spoločnosti, aby boli prístupné príslušným vnútroštátnym orgánom a medzinárodným justičným orgánom.
- (10) Eurojust má odborné znalosti a skúsenosti potrebné na podporu vyšetrovaní a stíhaní cezhraničných trestných činov vrátane genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov. Takáto podpora zahŕňa uchovanie, analýzu a ukladanie dôkazov, pokiaľ ide o ich prípustnosť pred súdom a ich spoľahlivosť.
- (11) Uchovaním, analýzou a ukladáním dôkazov súvisiacich s genocídou, trestnými činmi proti ľudskosti, vojnovými zločinmi a súvisiacimi trestnými činmi, ak je to potrebné a vhodné, umožnením ich výmeny v súlade s platnými pravidlami Únie o ochrane údajov môže Eurojust podporovať rozpracovanie prípadov v rámci vnútroštátnych a medzinárodných vyšetrovaní a poskytnúť dodatočnú podporu príslušným vnútroštátnym orgánom a medzinárodným justičným orgánom. Takáto analýza by mohla byť obzvlášť cenná na účely overenia spoľahlivosti svedeckých výpovedí alebo na zistenie akýchkoľvek relevantných väzieb. Týmto nariadením sa však nezavádza žiadna povinnosť vnútroštátnych orgánov vymieňať si dôkazy s Eurojustom.
- (12) Malo by sa zriadiť nové dočasné ukkladacie zariadenie na uchovanie, analýzu a ukladanie dôkazov súvisiacich s genocídou, trestnými činmi proti ľudskosti, vojnovými zločinmi a súvisiacimi trestnými činmi. Keďže potreba ukladať takéto dôkazy je naliehavá, je potrebné, aby ich Eurojust ukladal v automatizovanom zariadení na správu a ukladanie údajov, ktoré je oddelené od systému správy vecí zriadeného podľa článku 23 nariadenia (EÚ) 2018/1727 (ďalej len „automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov“). Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727 a rozhodnutie Rady 2005/671/SVV, pokiaľ ide o digitálnu výmenu informácií v prípadoch terorizmu, obsahuje ustanovenia týkajúce sa zriadenia nového systému správy vecí. Po zriadení uvedeného nového systému správy vecí by sa do neho mali začleniť operačné údaje dočasne spracované v automatizovanom zariadení na správu a ukladanie údajov. Všeobecné pravidlá stanovené v kapitole IX nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁽³⁾ by sa mali uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté osobitné pravidlá ochrany údajov stanovené v nariadení (EÚ) 2018/1727.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (13) Uchovanie, analýza a ukladanie dôkazov týkajúcich sa genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov v automatizovanom zariadení na správu a ukladanie údajov a dostupnosť uvedených dôkazov príslušným vnútroštátnym orgánom a medzinárodným justičným orgánom kedykoľvek je to potrebné a vhodné, by mali byť v súlade s najvyššími normami kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov, v súlade s článkami 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie, nariadením (EÚ) 2018/1725, najmä jeho článkom 91 a osobitnými pravidlami ochrany údajov stanovenými v nariadení (EÚ) 2018/1727.
- (14) Satelitné snímky, fotografie, videá a zvukové záznamy môžu byť užitočné na preukázanie spáchania genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov. Eurojust by preto mal mať možnosť spracúvať a ukladať satelitné snímky, fotografie, videá a zvukové záznamy na uvedený účel.
- (15) Eurojust a Europol by mali úzko spolupracovať v rámci svojich príslušných mandátov, pričom by mali zohľadňovať potrebu vyhnúť sa zdvojovaniu úsilia a svoje príslušné operačné kapacity, najmä pokiaľ ide o spracúvanie a analýzu informácií v rámci existujúceho a špecializovaného systému Europolu pre medzinárodné trestné činy, označovaný ako analytický projekt základných medzinárodných trestných činov, s cieľom podporiť príslušné orgány pri vyšetrovaní a stíhaní genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov. Eurojust by preto mal mať možnosť zasielať Europolu informácie, ktoré získa pri výkone svojej operačnej funkcie podľa nariadenia (EÚ) 2018/1727, ktorou je podpora činnosti členských štátov v boji proti genocíde, trestným činom proti ľudskosti, vojnovým zločinom a súvisiacim trestným činom. Takáto spolupráca by mala zahŕňať pravidelné spoločné hodnotenie operačných a technických otázok.
- (16) Vzhľadom na naliehavosť potreby zriadiť v Eurojuste automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov, ktoré by sa zaoberalo dôkazmi týkajúcimi sa genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov s cieľom zabezpečiť vyvodenie zodpovednosti za trestné činy spáchané na Ukrajine, sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (17) V súlade s článkom 3 a článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, Írsko oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.
- (18) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (19) Keďže ciele tohto nariadenia, a to umožniť Eurojustu uchovať, analyzovať a ukladať dôkazy týkajúce sa genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov, umožniť výmenu takýchto dôkazov a zriadiť automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov oddelené od existujúceho systému Europolu na správu vecí, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedených cieľov.
- (20) V súlade s článkom 42 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal stanovisko 13. mája 2022.
- (21) Toto nariadenie by malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie s cieľom urýchlene sprístupniť nové automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov v Eurojuste, ktoré umožní uchovanie, analýzu a ukladanie dôkazov týkajúcich sa genocídy, trestných činov proti ľudskosti, vojnových zločinov a súvisiacich trestných činov s cieľom zabezpečiť vyvodenie zodpovednosti za takéto trestné činy spáchané na Ukrajine,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia (EÚ) 2018/1727

Nariadenie (EÚ) 2018/1727 sa mení takto:

1. V článku 4 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno:

„j) podporuje činnosť členských štátov v boji proti genocíde, trestným činom proti ľudskosti, vojnovým zločinom a súvisiacim trestným činom, a to aj prostredníctvom uchovania, analýzy a ukladania dôkazov súvisiacich s uvedenými trestnými činmi a súvisiacimi trestnými činmi a prostredníctvom umožnenia výmeny takýchto dôkazov s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a medzinárodnými justičnými orgánmi, najmä Medzinárodným trestným súdom, alebo ich priameho sprístupnenia týmto orgánom, iným spôsobom.“

2. V článku 80 sa dopĺňa tento odsek:

„8. Odchylné od článku 23 ods. 6 môže Eurojust zriadiť automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov oddelené od systému správy vecí uvedeného v článku 23 na účely spracúvania operačných osobných údajov na účely vykonávania operačnej funkcie uvedenej v článku 4 ods. 1 písm. j) (ďalej len „automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov“).

Automatizované zariadenie na správu a ukladanie údajov musí spĺňať najprísnejšie normy kybernetickej bezpečnosti.

Bez ohľadu na článok 90 nariadenia (EÚ) 2018/1725 Eurojust konzultuje s európskym dozorným úradníkom pred prevádzkou automatizovaného zariadenia na správu a ukladanie údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vydá stanovisko do dvoch mesiacov od prijatia oznámenia od úradníka pre ochranu údajov.

Oznámenie od úradníka pre ochranu údajov uvedené v treťom pododseku obsahuje aspoň tieto prvky:

- a) všeobecný opis plánovaných spracovateľských operácií;
- b) posúdenie rizík pre práva a slobody dotknutých osôb;
- c) opatrenia plánované na riešenie rizík uvedených v písmene b);
- d) záruky, bezpečnostné opatrenia a mechanizmy na zabezpečenie ochrany osobných údajov a na preukázanie súladu s týmto nariadením s ohľadom na práva a oprávnené záujmy dotknutých osôb a ďalších osôb, ktorých sa to týka.

Ustanovenia o ochrane údajov stanovené v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2018/1725 sa uplatňujú na spracúvanie údajov v automatizovanom zariadení na správu a ukladanie údajov, pokiaľ sa priamo netýkajú technického nastavenia systému správy vecí. Prístupové práva a lehoty na prístup k údajom ukladaným v automatizovanom zariadení na správu a ukladanie údajov musia byť v súlade s platnými pravidlami o prístupe k dočasným pracovným súborom, na podporu ktorých sa údaje ukladajú a príslušnými lehotami, najmä s lehotami stanovenými v článku 29 tohto nariadenia.

Výnimka stanovená v tomto odseku sa uplatňuje dovtedy, kým je zavedený systém správy vecí pozostávajúci z dočasných pracovných súborov a registra.“

3. Príloha II sa mení takto:

a) Bod 1 písm. n) sa nahrádza takto:

„n) profily DNA zistené z nekódujúcej časti DNA, fotografie a odtlačky prstov a – v súvislosti s trestnými činmi a súvisiacimi trestnými činmi uvedenými v článku 4 ods. 1 písm. j) – videá a zvukové záznamy.“

b) Bod 2 písm. f) sa nahrádza takto:

„f) opis a povaha trestných činov týkajúcich sa dotknutej osoby, dátum a miesto spáchania trestných činov, trestnoprávna kategória trestných činov, stav vyšetrovania a – v súvislosti s trestnými činmi a súvisiacimi trestnými činmi uvedenými v článku 4 ods. 1 písm. j) – informácie týkajúce sa trestnej činnosti vrátane zvukových záznamov, videí, satelitných snímok a fotografií;“

*Článok 2***Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 30. mája 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
B. LE MAIRE
